

دینی ، علمی ، ادبی و اجتماعی

محفصل

جلد

۱۳۳۸

سنه

۵

مجمع التلاوة

شیمدیك عربی آیلری ابتداسنده نشر اولونور .

صارف ، مدیری ، محرری :

جمادی الاولی

۱۳۴۳

جزء

۵۵

شرائط تحریر: اسلامك نفعنه خادم یازیلر مع التشکر قبول ونشر اولونور . یازانك شخصی دکل ، یازینك ماهیتی نظردقته آ لینیر . کوندمریله جك آثار اوقوناقلی ومختصرجه یازیش اولمالیدر . کلن یازیلردن شایان قبول کوروللر تاریخ صیراسیله درج ایدیلیر .
شرائط اشترای: هر سنه نك برنجی وایکینجی آلی آیلغندن اعتباراً آبونه قید اولونور .
سنه لکی پوسته اجرتیه برابر : ۱۰۰ ، آلی آیلغی : ۵۰ غروشدیر . ممالك اجنیه ایچین ۲۰ و ۱۰ غروش علاوه سی لازمدیر .

محفصل

۱۳۳۸

مجموعه سنك یکن سنه لره عائد وپك چوق معلومات مفیده یی حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکیلیمش واوزه رلرینه قالین بررقاق کیریلرک مجلد کتاب حاله کتیریلشدیر . خیرالایس اولایله جك بوتفیس کتابلردن برنجیسنك موجودی بیتیش ، ۱۲-۷ نجی نسخه لری پراکنده اولارق قالشدیر . هر نسخه یی ۱۰ غروشدیر .
۳،۲ و ۳،۲ نجی جلدلرک بدلی ده پوسته اجرتیه برابر یوزر غروشدیر . طوغرودن طوغرویه اداره خانه یه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی صورتده هراوج جلدی یوللانیر .

نسخه سی ۱۰ غروشدیر .

بحث ایله دیکم مقاله یی فقره فقره نقل ایده جکم و بیلدیکم قدر برقاج سوز سویله یه جکم . او مقاله ده ده نیلیورکه :

« جوارنده انسانلرک بربرلیخی اولدور دکلری مکینی برجت دیبه تخیل ایدن صافدل کیمسه لره مسلمان مالکنده تصادف اولونور . زیرا فکر لر نجه اوراسی بر آیین محلی اولقله برابر اوزاقلغک و اسرارک و یزدیی جاذبه یه مالک بر ذوق یریدر . »

محرر ، بوفقره نك ایلک جمله سیله وهابی مهاجمه و مقاله سنی آ کلامق ایستور . اوت . مسلمانلق ادعاسنده بولونان بو آداملرک ، متوجهاً نماز قیلدقلری بیت الله جوارنده دیندا شریله مقاله ایتملری حسب الدیان هیمزک یوزیخی قیزار تاجق و بوتون مسلمانلرک یوره کنی صیرلا تاجق بر خیمه در .

بو ، بویله اولقله برابر جهالت و تعصبه منضم حرص استیلا ایله حرکت ایله یین وهابیلرک بو حرکتلری برنجی ده دکلر . تاریخ صحیفه لری قاریش دیریلیر ، بالخاصه ایوب صبری پاشا مرحومک (تاریخ وهابیان) ی کوزدن کچیریلیرسه بر عصر اولده بونلرک اجدادی طرفندن حریمک ناصل بر حرمتسز لکله استیلا و اهالی یه نه درجه اذواجفایدیلش اولدینی آ کلاشیلیر .

فقره نك ایکنجی قسمنه کلنجه : مسلمانلر آراسنده مکینی - محررک تصویری وجهله - جنت کبی تخیل ایده جک ، یا خود اوراسنی ذوق و اکلنجه یری توهم ایله یه جک کیمسه یوقدر .

اهل اسلام ، کعبه معظمه ایله مکء مکرمه یی مقدس بر محل بیلیر . فقط بو قدسیت ، اورانک مظهر عمران ، یا خود تماماً بیابان اولماسندن ایلری کله دیکنه قاعددر . حتی اوراسنک غیر مزروع بروادی اولدینی قرآن کریمده بیان بو یورولمشدر .

مسلمانلر ، مکیه شنلک کورمک ، یا خود اکلنک ایچین دکل ، محضا دیناً مکلف بولوندقلری فریضه حیی ایفا ایتک ایچین کیدرلر . پارس ، برلین

مشابه اولوب اداثة حیات ایچون یکدیگرله هان دائمی محاربه و مجادله ده ایدیلر ...!

زمانه ثالث : مهلیلر ایله ، تشکلات عضویه خصوصنده آز چوق انسانلره بکزمین دیکر حیوانانک ظهورینه عائد اولوب مدت معروضه نك یوزده اوچنی تشکیل ایدر!

زمانه رابع : بشریتک و میوه لی آغاجلرک ظهورینه عائددر . مدت معلومه نك آنجق یوزده یازینی تشکیل ایدر .

بو حسابه کوره ؛ بشریتک ظهوری ۱۰۰۰۰۰ سنه لک زمان ثالث مدتی
زمان ثانی » ۲۳۰۰۰۰۰
زمان اول » ۶۴۰۰۰۰۰
دور ابتدائی » ۱۰۷۰۰۰۰۰

مدتلره تقابل ایدر که جمعا یکز می میلیون سنه دیمکدر !

ارکان حریبه میرالایی

ح . عبدالرحمن

مجله اجتماعی :

تان غزته سنک مکیه دأر بر مقاله سی

تان غزته سنک ۱۸ تشرین اول ۱۹۲۴ تاریخی نسخهنده (حجر اسوده دأر) سرلوحه سی و (ژان لوفران) امضاسیله بر مقاله کورولمشدر .

محفلک قیمتلی محررلرندن سعدی بک اوغلمزک ترجمه ایتدیکی بومقاله ، برقاج جهتن انتقاده شایاندر . غریبلرک هر خصوصده کی بیلگیلری ، بعضیلر - مزجه عاتا وحی منزل تلقی ایدیلور ، سوزلری ایسه خطاسی و اصابتی دوشونولمکسزین معجزه عرفان توهم اولونویور .

تان کبی مهم بر غزته ده یازینی بولونان غریب بر محررک شرق و مسلمانلق حقنده کی وقوفنک نه قدر قوف اولدیغنی اوکی توهم پرورانه کوسترمک ایچین

حاجيلرك سقوت خياله اوغراماسى مسئلهسى
ايسه برقاچ سطر يوقاريدە ايضاح اولونمشدى. هيچ
بر حاجى ، مكه كيدر كن اورادە ميخانهلر ، قار
خانلر ، فيحشخانلر وسايره كچى عصرى مؤسسات
مدنيهي ! كوره جكنى تخيل ايتزكه سقوت خيال
ايله عودت ايله سين .

« اللهم ديندار قولرينك ، حجر اسود جوارنده
صويولديغنه وفنامامله لم معروض قالدېغنه تأسف ايتدكلى
اكثريا ايشيديلير . فقط آريلوب مملكتلرينه دوغجه
درحال شكيتلرينه نهايت ويرهك وجده كلش بر قهرمان
سوسى طاقينيرلر . بويلهجه اورايه كيده مەينلر ، كيدنلرى
تقدير وتخييل ايدرلر . دينك احكام اساسيه سته موافق
وباعت مفخرت اولان بويالانلرله افسانه تاييد ايدر . »

محرك حجر الاسوددن مكرراً بحث ايتمه سى ،
غالبا ونى مسلمانلر عندينده عادتاً شايان پرستش
برشى و هم ايتمه سندن ايلرى كليور . حال بوكه هيچ ده
بويله دكلدر . اوطاش ، طوافه كعبه نك هانكى
طرفندن باشلانيلاجغنى كوسترمك ايچين ابراهيم
واسماعيل عليهما السلام طرفندن قونولش بر اشارتدر .
اولجه بياض برطاش ايكن تماسك كثر تندن قارار مش
وخجر الاسود نامنى آلمشدر . واقعا طواف ائناسنده
او كندن كچركن استلام ايديلير . لكن اونك
استلامى ، اونك ذاته دكل ، ذات اجل واعلايه
عرض تعظيم واحترامدر . آخاجدن ومعدندن معمول
صليبي حضرت عيسى عليه السلامك تمثالى عدايدن
خريستيان بر محرك شو قد رجق بر رمزى آكلاماسى ،
بوندن طولايى مسلمانلرى حجر پرستلكه اتهامه
قالقشاماسى لازم كليردى .

حاجيلرك حجر الاسود جوارنده صويولماسى ،
صويولانلر كده بو حاله قارشى متأسف اولماسى
صانيرم كه پك طبعى برشيدر .

عجبا مركز مدنيت صايلان وضابطه سى پك مكمل
اولان يارسده شقاوتك تماميه او كى آلتينا بيلمشميدر !

ولوندره كچى اوروپا بلاد معموره سى اهالي سندن
قدس زيارتنه كيدنلر ده شهبه سز كيده جكلرى قصبه نك
بولون دكلرى بلده دن داها معمور بولونديغنه اعتقاد
ايدهرك يوله چيمازلر .

« حج زمانلرندە مكه بويوك بر شرق پاناييردن عبارتدر .
حاجيلرك سقوت خياله اوغرامادن عودت ايدميلملىرى
ايچين كور بر اعتقاد صاحبي اولمالرى لازمير . »

أوت ، حج زمانى ، مكه بر پانايير حالى آلير .
عالم اسلامك هر طرفندن كن حاجيلردن بعضيلرى ،
هم حج ، هم ده تجارت ايدرلر ، يعنى مادى ومعنوى
قازانيرلر .

مسلمانلق ، انسانلرى بوتون بوتون دنيادن
تجريد ايتمه مش ؛ طاغ باشلرينه ، ماناستر كوشلرينه
چكيلك ده صرف آخرتله مشغول اولك ديمه مشدر .

چاليشوب قازانك ، قازانچكزدن صدقه وزكات
ويرك ، دينكزه ، حتى نوعكزه منسوب اولان
ارباب احتياجي كورك ، كوزه تك توصيه سنده
بولونمش ، تجارت ايدوب قازانان كيمسه نك الله
عندينده سه وگيلى اولاجغنى خبر ويرمشدر . عجبا
بيلمم هانكى عزيزه منسوب بر ماناستره چكيلوب ده
زيارته كانلرك صدقه سته ال آچقمى طوغرو
بر حركتدر ، يوقسه ولو كه عبادت ايچين كيده جكى
يره مال كوتوروب صاتمق وقازانمق ، بالنتيجه متدللانه
دكل ، مستعينا نه ياشامقمى ؟

توسيع تجارت ايچين عمومى سركيلر آچوب ده
امتعه شهيراتمك اصولنه اوروپا ليلر ، پك ياقين زمانلر ده
ياشلامشكن حجاز چوللرندە پك اسكى زمانلردن برى
جارى بولونان بواصول ، مسلمانلغك ده مساعدە سته
واتشويقنه مظهر اولمشدى . بناءً عليه بعضى مسلمانلر ،
مكه ده وحج موسمنده تجارت ده ايدويورلر سه طبعى
و انسانيتور اولان دينلرينك عين حكمت ومحض
مدنيت بولونان بر مساعدە سندن استفاده ايدويورلر
ديمكدر .

نی توخید آموزك بلده سنده ارباب تئیلندن بولونان
برقومك مصنوعاتی رواج بولماسیله قابالیجه استهزا
ایتمز ، حاجی احراملری بیله فرانسهده دوقونویور
دیزدی .

احراملری کاملاً انکلیز دوقویوجیلرك اعمال
ایتمهسی ده طوغرو دکلدن . آناتولی و روم ایلی
حجاجی ، اوراده بورونهجکی احرامی مملکتده کی
دوقوماجیلردن آلیر ، برابر کوتورور . شوقدر
وارکه اونلرك ایپلکی مع الاسف انکلتهدن کلیر .
چونکه : ینه مع الاسف تورکیده هنوز منتظم
برایپلک فابریقهسی یوقدر . غربلیشمک مراقلیرمرك
خاطرینه غربك بو لازمه مدینتی تطبیق ایتمک
هر ناصیسله حالاکله مشدر ! ایشته بوندن طولاییدرکه
محرك بو حقلی تعریضنه تماملیه جواب بولامیورم .

« نیزه دیا کوبلرنده دینداشلری طرفندن تقدیر
وتجیل اولونان برطاقم اختیار زنجیلره تصادف اولونورکه
بونلر مکئی کورمشلر ، بوندن دولای اولوبجهیه قدر
دوام ایدهجک برشهرته نائل اولمشلردن . (نه تیشیست)
زنجیلریله اونلری مقتدر سحر باز سانیرلر . حالوکه تیشیست
زنجیلر کعبه نك ، حجر الاسودك نه اولدیغنی بیلملر . »

خریستیان میسیونرلرینك حقیقه فداکارانه
اقدامنرغمأ مسلمانلعلک الهی برتأیدایله آفریقانك
تا انجیرلرینه قدر کیرمهسی واورالرده کی مسلمانلرك
ایفای حج املیه مکّه مکرمهیه قدر کلهسی محرك
نصرانیت دامارلرینی تحریک ایدیور !

اوت . حدآثم حدآء افولنی گوزه تن یاراسه لرك
آرزوسی خلافتنه انوار اسلام ، آفریقا داخل
وسا کنلرینی تنویر ایدیور ، مشاق سفری کوزه
آلان آفریقالی بر مسلمان ، صوسز چوللرایچندن ،
آتشین قوملر اوستندن بلکهده یالین آباق کچهرک
آیلرجه ، حتی ییللرجه سورن برسیاحت نتیجه سنده
ایفای حجه موفق اولوب یوردینه دونویور . عجبا
شو مسلمانلرك بودینی فداکارلغه مقابل دیناده

صوکر ا مثلاً شانزه لیزه جاده سنده کیجه لین صویولان
بر آدامك تأسف ایتمهسی ، مدینت مرکزنده
مدنی خیر سزلره صویولدم ! دیه بیلمهسی قابلیدر ؟

مکه نك خارجی ایسه چولدر . یوللری ضبط
وربطدن خالیدر . جوارنده کی قبائل و عشائر
آچدر ، جیپلاقدر ، حتی جاهلدر . بواوچ آفتك
اجتماعی ایسه انسانی انسانلقدن چیقارمق ایچین
کافیدر . بناء علیه صویولانلرك تأسف و تألمدن
زیاده عصر لرجه اورالری اداره سی آلتنده بولوندر .
مشکن اصلاح و اعمار یله مشغول اولمایان حکومتك
لا قیدیسی طعن ایذیلیدر .

حجاز بوللرنده صویولمش و انواع مزاحمه معروض
قالمش اولان حاجیلرك مملکتلرینه کادکلی وقت
دیندارانه سفر و سرگذشلرینی يك طاتلی آکلاتمالری ده
غایت روحی و صمیمیدر . قهرمان سوسی طاقینق ،
مسلمانلردن زیاده خریستیان شوالیه لرنده واقع
اولمش ، عیسوی قلملریله یازیش سیاحتنامه لرده ده
امثالی يك چوق کوروله کلشدر .

حجه کیده مهینلرك کیدنلری تجیل ایتمهسی
دیندارلق اثریدر . چونکه : حاجی ، الله اولان
بربورجی اوده مش ، دیکرلری ایسه هنوز تأدیه
ایده مه مشدر . برحاجینك نه کی یالانلر سوبله یهجکی
واونلره هانکی افسانه نی تأیید ایدهجکی آکلا یامادم .
کاشکی محرر ، اوافسانه نی توضیح ایله مش اولسهیدی .
« ابراهیم و محمدك بلده سی بریتانیا تاجرلرینك اعمالده
موفق اولدقلری عادی امتعه نی اوجوزجه صانان برچوق
تاجرلر ایچین بالخاصه بر بازار ییدر . کعبه ده کی وظائف
دینیه سی ایفا ایتمک اوزره برحاجینك بوروندیکی فاشی
انکاتره دوقویوجیلری یاپار . »

محرر افندی ، بو سوزلریله انکلیز تجارتنه
قارشى اولان حسدینی ایما ایدیور . اگر بریتانیا
معمولاتی رینه فرانسر امتعه سی اورالره کیره بیلمش
اولسهیدی ابراهیم و محمد علیه السلامك ، یعنی ایکی

آلتندەدە انكلىز سومالى وار . لقمة پك بويوك اولديغندن هيچ بىر ديكرينه يوتدورماز . كسەمدىك . آلى اوپ باشنە قوۋ . غىربىلر ك ياپديغى دە بودرە مادام كە زورلە حكملريغى سوردورمك ايشلرينە كليور ، ايشى پولىتقيە ، پوہ پوہە بوغمالى دكلى ؟ طاتلى ديل ؛ يىلانى دە ليكدن چقارير . بوكون دە بوتون آوروپا ، سياختە چقان (راس تافارى) جنابلرينە ديل دو كيور ، دبدبە ، طنطنە ايلە قبول ايديور ، حرمت وتعظيم كوستريور .

راس تافارى ، حال حاضر دە ولى عهد . ونائب نجاشى بولمق دەدر . نجاشى منەليك وفات ايتدكدن صوكرە قىزى (پرنسس زائوديتو) ايمپراطور يچە اولور . فقط يدا دارە يى ولى عهدى اولان يكنى راس تافارى يە بيراقير .

نجاشى خاندانى كنديلريغى حضرت سليمان عليه السلام ايلە سباق راليچەسنىك ازدواجندن حصولە كن برنسل عد ايديورلر مش .

نجاشى ، حقيقت حالە حبشستان قرالى دكلدرە ، هيئت مجموعەسى حبشستانى تشكيل ايدن قرالقلر اوزەرينە ايمپراطوردر . برنوع درەبى اولان قراللىك نفوذى كندى قىيلە وعسكرلرينك بولنديغى منطقەلرە قدر حكم سورەرمش .

بوكون فعلاً حبشستان حكمدارى اولان راس تافارى ، ايلك دفعە اولمق اوزرە آديس آبابادن ئرنلە جيووتى يە ؛ اورادن دە بر فرانسز واپوريلە سويشە وسويشدن قدسە ھاجى اولغە كيدەرك قدسدن عودتندە مصر دە بر مدت بولندى . حقندە حكمدارلرە مخصوص مراسم قبول وتعطيمات ياپيلدى . كرك مصر ملكى ، كرك مجلس وكلا رئيسى ، كرك ديكر اجانب طرفدن ضياقتلر چكىلدى . مصر ك بللى باشلى يرلريغى زيارت ايتدكدن وقبى آين دينيلرنە حاضر بولندقدن صوكرە وتوز قدر معيتلە

وقىيلەسى آراسندە قازانديغى (حاجى) عنوان مفخرتى كنديسنە براور وپاليجە چوقى كورولويور ؟ ثروتى سايلەسندە ھر تورلو استراحت اسبابنە نائل اولارق قدسە كيدوب كن بر خريستيانك اوروپادە كوردىكى حرمت و آلدیغى (پهلوران) وصفى ، عجا شرف و افتخار اعتباريلە حاجى عنوانك دونندە ميدر ؟

(فەتیشست) زنجيلرك آفريقالى حاجيلرە حرمت ايتەسى پك معقول بر حركتدر . چونكە ، اولردن ايشيتدكلرى سوزلرى ، بر ميسيونردن دويدقلىرى مېمانە نسبتلە طبيعى ومعقول بولورلر . « تجارى ومذهبي صلح مكىە عودت ايدنجە مؤمنلر عين ذوق وسقوط خيالى حس ايدە جكلدر . » مصالحە اولونجە مؤمنلرك عين ذوق وشوق ايلە مكىە وايڤاى ھجە كيدە جكلرى شېھە سزدر . نيته كيم دە كيتمكدە درلر . چونكە : حج ، دينك اركانندن بريدر . مسلمانلق پايدار اولدقجە كەبە معظمە طواف اولوناجق ، وادى عرفاتدە وقفە ياپىلاجقدر . سقوط خيال تصورينك ايسە محررك توھمى اولديغى يوقاريدە سويلە نيلدى .

ظاهر الملولى

حبشستانە دار

ماضى و حالى حقندە قيصە برتدقيق

۲

حبشستانك مساحۃ ارضيەسى ، فرانسدن دھا بويوك ونفوسى اون بش مليوندن فضلە ايمش . چارلق تختتە بام باشقە حكمدارلر قورولديغندىبرى حبشستان حامىز قالمش كوزو كيور . فقط اطرافدە انكلترە ، فرانسه و ايتاليا مستملكلرى وار . حبشستانى دە كيزدن آيران شرقندە كى ايتاليان ئريتە ، اونك آلتندە فرانسز جيووتى ، اونك